

Ektimmer och Linjeskepp - en lägesbeskrivning efter sommaren 2017

Det börjar hända saker inom projektet Ektimmer och Linjeskepp.

Ektimmret från Visingsö levererades i mitten av juni till sågen i Björkeryd. Ett 90-tal ekstockar har under sommaren sågats av Bernt Larsson och ligger nu på torkning.

Ett 90-tal ekstockar från kronoskogen på Visingsö vid sågen i Björkeryd.

Ekstockar med längd ca 4.5 m i olika dimensioner i väntan på sågning

Markarbeten på Lindhomen och färdigställande av de tre kölblock som spantrekonstruktionen ska stå på vid den gamla stapelbädden vid sidan om Wasa skjul har under sommaren utförts.

Arbetet har utförts i PEAB regi efter VHFK anvisningar. Tre så kallade kölblock har byggts i betong för att skapa en stabil grund för rekonstruktionen. Köl blocken kommer sedan att kläs med ekpanel för att skapa ett så tidstroget intryck som möjligt.

Formarna till de tre kölblocken under byggnation på den gamla stapelbädden vid Wasa skjul

De tre kölblocken i betong som rekonstruktionen ska placeras på.

Modellen av Adolf Fredrik (Marinmuseum)

För att ha en korrekt modell av fartyget "Rikens Ständer" som kan användas i de kommande VR/AR presentationer som planerats, förbereds nu möjligheterna att 3D-scanna den skeppsmodell av Adolf Fredrik som finns på Marinmuseum. Då skeppsmodeller från denna tid till stor del ersatte ritningar hoppas vi även få ut värdefull detaljinformation om hur dåtidens fartyg byggdes.

I Marinmuseum samlingar finns en ett antal modeller som visar hur timmermansarbeten utförts för att få staka konstruktioner.

Som exempel kan visas hur de båda skeppssidornas spant var sammansatta vid kölstocken för att få ett styvt och starkt förband.

Modell av ett spants sammansättningen vid kölstocken (Marinmuseum)

Detaljer som visar den komplicerade sammansättningen av spanthelvorna vid kölstocken

Som synes är många lösningar från den tidens skeppsbyggeri betydligt mera avancerade än vad allmänheten i allmänhet känner till.

Marinmuseum förfogar över en del bevarade delar av tidigare byggda linjeskepp, som sänkts inom Marinbasens område.

Som exempel kan nämnas två delar till äldre örlogsfartyg, 70 kanonersskeppet Prinsessan Hedvig Sofia, byggt i Kalmar 1686 innan det 1694 omdöptes till Carlskrona.

Carlskrona sänkets 1730 vid artillerigården söder om Amiralitetskyrkan, men resterna togs upp 1905 i samband att mobiliseringskajen byggdes och finns bevarade till eftervärlden

Infästning av bordläggning i kölen finns kvar och här finns mycket information att hämta för det fortsatta arbetet.

Akterstüven av skeppet Carlsrona

Det andra fartyget är skeppet Sverige, ex, Carolus XI, byggt i Stockholm 1679, innan hon förmodligen sänktes vid Lindholmen på 1720-talet.

Här finns en skeppssida med bordläggning och mycket detaljer kring knän mellan bordläggningsspant och däcksbalkar som är värda att detaljstudera.

Skeppssida från Carolus XI med knä mellan bordläggning och däck (Marinmuseum)

Fartygen är visserligen sena 1600-talsskepp, men timmermansarbetena är troligtvis desamma.

Under hösten kommer även spantets geometri tas fram med mallar i skala 1:1, som kommer att användas vid tillverkningen av de fullskaliga ekspanten.

Under hösten och vintern kommer historiska efterforskningar kring 1700-talets skeppsbyggeri att intensifieras både skeppstekniskt och byggnadstekniskt.

Hur gick t.ex. virkesförsörjningen till? (Ca 1500 ekar till ett skepp svarar mot 30000 ekar till de 10 Linjeskepp och 10 Fregatter som byggdes på kort tid i slutet av 1700-tal!)

Hur gick byggnationen till rent praktiskt?

Hur transporterades all timmer till stapeln?

Hur restes de tunga spanten på stapelbädden?

Förhoppningsvis ska vi se rekonstruktionen växa fram under våren 2018.